

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **BENLUX s. r. o. v likvidaci**, IČ 62362640, se sídlem Bruzovská 3204, Frýdek-Místek, jednající likvidátorem společnosti Ing. Václavem Khynem, adresa pro doručování Nerudova 703, Frýdlant nad Ostravicí, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ostravě**, se sídlem Na Jízdárně 3, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 10. 2006, č. j. 22 Ca 161/2006 - 37, o námitce podjatosti vznesené vůči soudcům Nejvyššího správního soudu JUDr. Marii Žiškové, JUDr. Josefu Baxovi a JUDr. Lence Kaniové,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa a JUDr. Lenka Kaniová **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 Afs 132/2006.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žádost o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti. Usnesení vycházelo z toho, že stěžovatel nereagoval na výzvu krajského soudu, aby doložil svou majetkovou situaci.

Návrhem podaným v zákonné lhůtě uplatnil žalobce námitku podjatosti vůči ve výroku uvedeným soudcům Nejvyššího správního soudu. Důvod podjatosti pak spatřuje v tom, že tito soudci hodlají rozhodovat v dané věci, aniž by se zabývali tím, že stěžovatel musí být zastoupen advokátem, kterého Krajský soud v Ostravě odmítl ustanovit, ačkoliv bylo soudu známo, že stěžovateli byl odcizen veškerý majetek, takže nemá prostředky, aby si mohl advokáta opatřit. Stěžovatel je toho názoru, že mu je upřeno právo na spravedlivé soudní řízení, neboť tím, že nebude zastoupen, je již předem diskvalifikován.

Ve svém vyjádření k podané námitce podjatosti všichni jmenovaní soudci uvedli, že nemají žádný vztah k účastníkům řízení ani k projednávané věci.

Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo

v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., tak je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a žalobce je ani nenamítal.

Jde-li o důvody uvedené v druhé větě § 8 odst. 1 s. ř. s. (tj. vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení), pak smysl a účel tohoto ustanovení spočívá ve vyjádření principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifika správního soudnictví je nutno pojem „předchozí soudní řízení“ interpretovat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě bylo vydáno předsedkyní senátu JUDr. Monikou Javorovou, je patrné, že ani zde důvod podjatosti dán není.

Obecně je třeba také říci, že podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce. Institut soudce vychází z premisy nezaujatosti a nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Proto vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci postupem podle § 8 odst. 1 s. ř. s. lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů. Žádný takový důvod ovšem nebyl při projednávání námítky podjatosti v dané věci shledán. Ze všech těchto důvodů pak Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Pro úplnost a ve vztahu k charakteru podané námítky ještě zdejší soud závěrem dodává, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobce není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), jak plyne z konstantní judikatury zdejšího soudu (např. z rozsudku ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikován jako č. 486/2005 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2007

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu